

KAÇAK ELEKTRİK KULLANIMI

ELEKTRİK HIRSIZLIĞI

Av. Zeki İŞLEKEL
zeki.islekel@emo.org.tr

Kaçak elektrik kullanımı uzun yıllardan bu yana TEDAŞ veya eski adı ile TEK'in baş belası olmuştur.

Her ne kadar TEDAŞ açısından olay sadece ve sadece bir maliyet sorunu ise de yargı sistemimiz için hiçbir zaman bir maliyet sorunu olmamış ve her zaman "hırsızlık" boyutunda değerlendirilmiştir.

Konunun ceza hukuku açısından "Hırsızlık" boyutunda değerlendirilmesi kaçak elektrik konusunu basit bir idari işlem boyutundan tamamen çıkarmış ve ciddi bir kamu suçu boyutuna getirmiştir.

Türk Ceza Kanunu 141 /1 / f maddesinde hırsızlık suçunun elektrik hırsızlığı olarak işlenmesi halinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörmektedir. Keza çalınan malın değerinin fahiş olması da artırım sebebidir.

Konu sadece paraya çevrilen ya da ertelenen hapis cezası ile kalmaktadır. Hırsızlık yüz kızartıcı suçlardan olması nedeni ile kişinin çalıştığı işyerindeki işini kaybetmesi için haklı neden oluşturacağı gibi herhangi bir kamu görevi yapmasını engellemekte, hatta kişinin kamu ihalelerine girmesine engel olmaktadır. Zira herkesin bildiği üzere sabıka kayıtlarında paraya çevrilmiş ve ertelenmiş dahi olsa

yüz kızartıcı bir suçtan mahkum olmamak koşulu aranmaktadır. Kısaca hırsızlık çok ağır bir suçtur.

Diğer taraftan TEDAŞ'ın mevcut uygulamaları da kaçak elektriğin ceza boyutunun yanı sıra maddi boyutunu da çok yüksek rakamlara ulaştırmaktadır.

31.12.2006 tarihinden önce geçerli olan EPDK tarafından alınmış olan 122 sayılı kararda kaçak elektrik kullanım süresi en son endeks okuma tarihine kadar dönmekte, ancak daha önceden beri kaçak elektrik kullanıldığı doğru belge ve bulgularla ortaya konabiliyorsa bu durumda önceki tarihe dönülmekteydi. TEDAŞ bu durumda endeks okuma tarihini dikkate almaksızın en son sayaç bağlama veya diğer ekipler tarafından kontrol tarihine dönmekte ve bu tarihten bu yana olan tüketimlerde

en yüksek tüketime göre kıyaslama yapmakta idi. Herhangi bir şekilde kontrol yapılmadı ise bu durumda sayaç bağlama tarihine 10 yıllık zaman sürecinde dönebilmekte idi.

31.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 622 sayılı karar bu geri dönüş süresini bir yıl ile sınırlandırmıştır.

Olayın ceza hukuku ve özel hukuk açısından sonuçları incelendiğinde ortaya çok ağır bir durum çıkmaktadır.

Nitekim bugün gerek ceza mahkemelerinde gerekse hukuk mahkemelerinde bulunan dava yoğunluğu açısından bakarsak kaçak elektrik nedeni ile açılmış olan davaların çok önemli sayıya ulaştığı görülmektedir.

Kaçak elektrik konusunda bedelini ödeyen her zaman aboneler olmasına karşın sadece ve sadece abonelerin suçlu olduğunu kabul edebilmek mümkün değildir.

Aşağıda açıklayacağımız hukuki prosedüre bakıldığında her iki tarafın da görevlerini tam olarak yapmadığı ortaya çıkmaktadır.

Öncelikle yaygın olarak elektrik aboneliğinin binaya ait olduğuna inanılmakta ve bina sahibinin elektrik abonesi olması gerektiği düşünülmektedir. İşin aslı halk arasında elektrik aboneliği diye belirtilen işlem "Elektrik Satış Sözleşmesidir". Bu sözleşme ile

Türk Ceza Kanunu 141/1/f maddesinde hırsızlık suçunun "elektrik hırsızlığı" olarak işlenmesi halinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörmektedir.

TEDAŞ düzenli olarak elektrik vermek ve sayaçları süresi içerisinde okumakla, abone olarak isimlendirilen kullanıcı da sayaçta belirtilen elektrik tüketim bedelini ödemekle yükümlüdür.

Görüldüğü üzere elektrik satış sözleşmesinde TEDAŞ'ın karşı tarafı "Kullanıcı" dır. Kullanıcı, bina sahibi olabildiği gibi, kiracılık vb herhangi bir yasal hakka dayanarak abonelik tesisatının bulunduğu binayı kullanma hakkına sahip olan kişidir. Bu nedenle elektrik aboneliği kullanıcı kişi olmalıdır.

Nitekim Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından hazırlanan Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği 14. maddesi "Kendi adına abone olmaksızın, başkası adına tesis edilmiş olan aboneden, elektrik faturalarını ödemek sureti ile elektrik kullanılmasını usulsüz elektrik kullanımı olarak kabul etmiş ve TEDAŞ'a bu abonelinin elektriğini kesme ve usulsüzlük giderilinceye kadar elektrik vermeme görevini yüklemiştir.

Ancak TEDAŞ bu görevini yerine getirmemektedir. Bu durumda kullanıcı olmayan abone adeta kefil olmak durumunda kalmakta olup, kiracısının elektrik borcunu ödemek zorunda kalmaktadır. Hele Kiracı kaçmış ise TEDAŞ kiracıyı saptayamadığı için yukarıda belirtilen ceza yargılaması ile de mal sahibi muhatap olmaktadır.

Abonelerin kendileri tarafından elektrik kullanılmadığı durumda mutlak olarak TEDAŞ ile olan abonman sözleşmesini kullanıcının inisiyatifine

bırakmaksızın fesih etmeleri gerekmektedir. Bu durumda kullanıcı tarafından bizleme (abone isim değişikliği) yapılmamış olması veya elektriğin TEDAŞ tarafından veriliyor olması kendilerini etkilemeyecektir.

EPDK tarafından hazırlanan 622 sayılı karar ekinde EK1 ve 2 olarak iki adet tutanak belirtilmektedir.

Bu tutanaklardan Ek1 kaçak elektrik durumunun tespiti halinde tutulacak olan tutanak olup, tutanağa göre kaçak elektriğin ne şekilde kullanıldığının belirtilmesini gerekli görmektedir. Bunun dışında kullanıcının kurulu gücü, başka bir deyişle kullanmakta olduğu tüm elektrikli aletlerin sarfiyatlarının da belirtilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde yönetmelik hükmü gereğince proje gücü üzerinden hesaplama yapılacaktır ki bu da genellikle yüksek tüketim görülmesine sebebiyet verecektir.

TEDAŞ görevlileri tarafından tutulan bu tutanak mahkemelerde esas belirleyici rolü oynamaktadır. Bu nedenle TEDAŞ görevlileri kolluk gücü yerine geçmektedir. Keza aynı şekilde abone imzasını da içeren tutanağa itiraz ettiğinde neredeyse olanaksızdır.

Tüm bunların yanı sıra sayaçların bulunduğu yer ve sayaçların korunması özel bir önem taşımaktadır.

Apartmanların altlarında veya sitelerde açıkta herkesin müdahalesine açık durumda bulunan sayaçların mühürlerinin kopması veya değiştirilmesi hatta mühürlerinin gevşemesi aboneyi kaçak elektrik kullanmak suçlaması ile

karşı karşıya bırakabilmektedir. TEDAŞ ile abone arasında imzalanan sözleşme hükümlerine göre sayaçları ve panoları korumak abonelinin yükümlülüğü altındadır.

Her ne kadar mühür kopukluğu tek başına kaçak elektrik kullanımını getirmemekte ise de abonelinin herhangi bir şekilde sonradan yükselen tüketimleri kaçak elektrik kullandığının karinesi olarak kabul edilmektedir.

Son zamanlarda ortaya çıkmaya başlayan başka bir durum da sahte mühürler konusudur. Geçmiş dönemde özellikle sitelerde süzme sayaç kullanılması halinde sayaçlarda Sanayi ve Ticaret Bakanlığı mührü aranmamaktadır. Bu genellikle sitenin trafolu abone olması durumunda oluşmakta, daha sonra site münferit aboneye geçtiğinde süzme sayaçlarda Sanayi ve Ticaret Bakanlığı mührü olmaması da aboneyi bu kez de sahte mühür ile kaçak elektrik kullanmak suçlaması ile karşı karşıya bırakmaktadır. Bu nedenle sayaç bağlama sırasında sayaçların gerçek mühür taşıması konusu çok büyük önem kazanmaktadır.

Görüldüğü gibi tüketicilerin elektrik aboneliği ve sayaçlar konusunda daha titiz olmaları kendilerini koruyacaktır. Zira TEDAŞ tarafından mevcut durum için herhangi bir zorlamaya gidilmemekte ve hatta bizleme yapılmaması bir anlamda kefalet gibi değerlendirilmektedir.